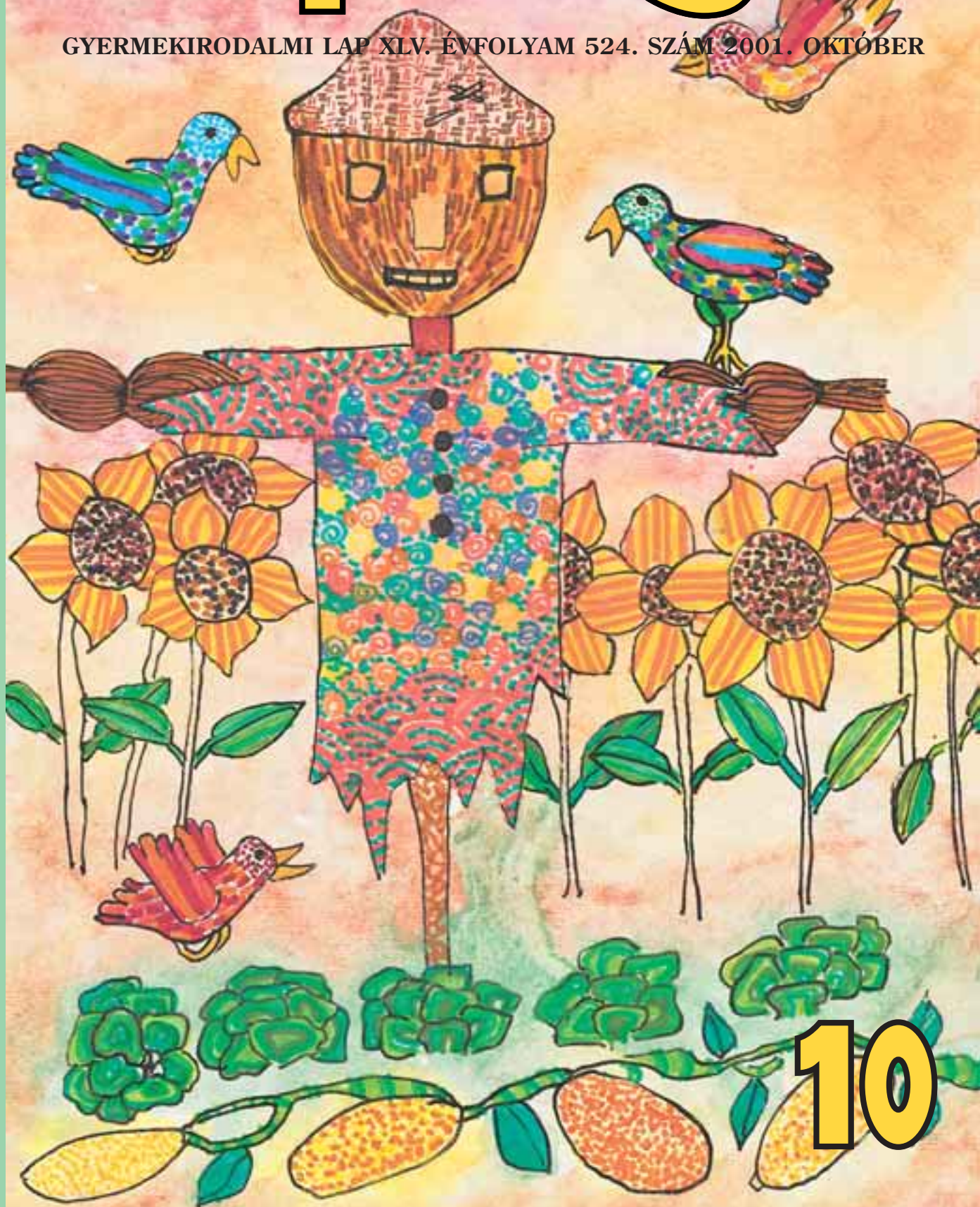

Napsugár

GYERMEKIRODALMI LAP XLV. ÉVFOLYAM 524. SZÁM 2001. OKTÓBER

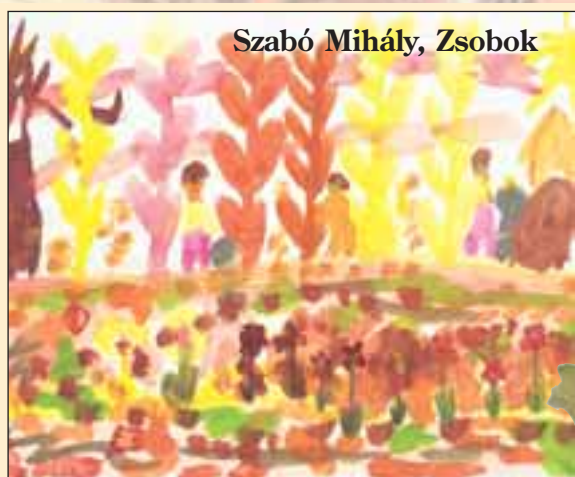
10

Piricsi Andrea, Kolozsvár

KOVÁCS ANDRÁS FERENC UDVARHELYRŐL SZEREDÁBA

Erdőt-mezőt, dűlőt az ősz megtarkíta,
de örökkön zöldell az öreg Hargita...
Tél közelít, dér ver, bánatim benőnek:
elmegyek havasnak, elmegyek fenyőnek.

Szabó Mihály, Zsombok

KOVÁCS ANDRÁS FERENC KOLOZSVÁRI ŐSZ

Fény záporoz fejünkre:
kalandra vár a Hója!
Mind messzebről felelget
a hegy-völgy lágy Echója:
nem röppen önfeledten
szívünk vidám hahója!
Vitorlás fellegekkel
lassan magasba süllyed
gyerekkorunk hajója...

LÁSZLÓ NOÉMI PALACKPOSTA

szavak helyett
gyöngyöt fűztem
elaludtam s kibetűztem
fellegülte fák alatt

morcos képpel
jó a reggel
ránevetni nem szabad
hogya mégis ránevettek
egy-kettőre költsetek fel!

Vetési Hunor, Marosvásárhely

Farkas Erika, Etéd

Soós Réka, Vargyas

LÁSZLÓFFY CSABA SZÜRETI MULATSÁG

Hajlik az inda,
alábújik Kinga.
Óriás gerezddel
birkózik Eszter.
Tartani gyöngé...
Hullj, Csabagyöngye!
Túl nagy az ára:
méh ragadt rája.

Édes a szőlőm,
de szúrja a bőröm!

Raugh Krisztina, Nagyvárád

Háttér:
Kis Ildikó, Tasnád

DÉNES GYÖRGY
**FAZÉK
AZ ERESZ
ALATT**

Repedt
hasú
cserép-
fazék,
esőt
koppant
beléd
az ég.

Álsz az
eresz
alatt
árván,
mint egy
kopott,
ősi
bálvány.

Ki tett
vajon
oda
téged?
Ki be-
csülte
a hű-
séged?

Talán
szegény
dédá-
nyácskám,
ki el-
szállt a
szelek
szárnyán.

Kovács Csaba, Kibéd

KOVÁCS ANDRÁS FERENC
BÁCSI-TOROK!

Regét költök rólad, híres Bácsi-torok!
Tájéleíró vers lesz. Címe: "Bácsi-torok!"
Első sora így zeng: "Íme, Bácsi-torok!"
Bérekesztem itt, mert ríme már csikorog!

EMLEKKÉP

Erdő. Kőszegremete.
Felhők, őzek menete.

Kiss Tekla, Marosvásárhely

Szőke Róbert,
Csatószege

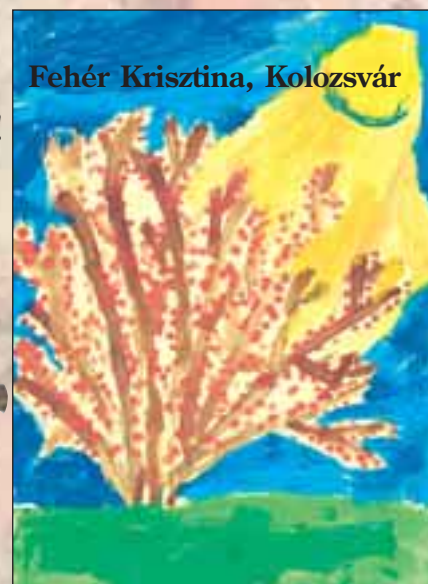
Kozma Kis Emese, Kolozsvár

SZÁNTAI JÁNOS
AZ ING

Kacska gangon tarka ing,
földre kacsint, égre ring.
Fogy, telik, akár a Hold,
pedig nem is gyakorolt.

Most üres papírtasak,
önmagának árnya csak.

Most csupa domb, semmi él,
beleöltözött a szél.

Fehér Krisztina, Kolozsvár

CSEH KATALIN
**ŐSZI
VALLOMÁSOK**

Szellősóhaj-lenge,
erőtlenke-gyenge,
selyem ökörnál
tovalibben, nézd, hol száll...

Elviszi a meleget,
szállítja a hideget,
készülhetünk a zord télre,
jókedvünkből tegyük félre!

Szívkamránk jó éléstár,
meghúzódik ott a nyár,
akár befőttesüvegben a meggy;
a napmosoly is óriási kegy.

MÉHES GYÖRGY

GÖRGEY NEM VOLT ÁRULÓ

Majdnem száz esztendőnek kellett eltelnie ahhoz, hogy a magyar nép elhiggye: Görgey Artúr nem volt hazaáruló.

Ezzel a sötét pecséttel kellett leélnie keserves életét. 98 éves volt, amikor meghalt. Kossuth vádja nyomán mindvégig a közvélemény megvetése vette körül.

Görgey némán tűrt, nem védekezett, nem gyűjtött párt híveket – hallgatott.

Ha az élet nem is, az utókor elégtételt szolgáltatott neki. Ma már nemcsak a szakértők, hadtörténészek és politikatörténészek, de az egész magyar közvélemény tudja, hogy egyike volt a negyvennyolcas szabadságharc legtehetségesebb hadvezéreinek, és sohasem volt hazaáruló.

Az egyik legrégebbi felvidéki nemesi család sarja. Katonaiskolát végez, majd a magyar testőrség tisztje. Öt évi szolgál

lat után kilép a hadseregből. Prágába költözik, és ott az egyetem legkiválóbb vegyész-professzoraitól tanul. Valószínűleg ezek élete legboldogabb évei.

Mi játszódtott le a kemény, szótlan férfi lelkében 1848 tavaszán? A tények beszélnek.

Hazatér Magyarországra, és nyáron már szolgálatra jelentkezik. Örömmel fogadják a kitűnően képzett tisztet, és nyomban őrnagyi rangot kap.

Már a szolgálat elején vihar keletkezik körülötte. Csepel szigetén elfogatja gróf Zichy Ödönt, akinek hintójában Jellasics, osztrák generális röpiratainak tömegére bukkannak. Megtalálják Jellasicsnak a császárhoz intézett levelét is, amelyben biztosítja Ferenc Józsefet, hogy Zichy hű császárpárti. Görgey rögtönítélő bíróság elé állítja a grófot. Az ítélet: halál. Fel is akasztják a főnemest. Ez volt az első és egyetlen eset, hogy a magyar forradalomban arisztokratát végezték ki. Zichy baráti köre és Bécs hívei Görgey bíróság elé állítását követelik, de a közvélemény az ő pártjára áll.

Rövidesen újabb merész döntést hoz. Megtagadja Perczel Mór tábornok hadparancsát, és gyors, jól felépített támadással megadásra készleti Roth osztrák tábornok seregét.

Kossuthnak megvolt az a képessége is, hogy hamar fölfedezze a tehetséges embereket. Előlépteti a győzelmet győzelemre halmozó Görgeyt, és kinevezi a felsődunai sereg vezérének. A négy hónap alatt századosból tábornokká lett hadvezértől mindenki azt várja, hogy egy gyors csapattal a főváros felé indul, és felszabadítja Budát. Ezt követeli tőle a

főparancsnokság, a politikusok is, de Görgey a maga hadvezéri elképzeléseit követi. Visszavonul, otthagyja Pestet, és betör a Felvidékre. Ott aztán valószínűleg hadvezéri lángelmének bizonyul. A lerongyolódott, szedett-vedett, fegyvertelen újoncokból néhány hét alatt vasfegyelmű hadsereget szervez, és győzelemről győzelemre vezet csapatait. A következő: Kossuth leváltja a sikertelen Dembinskit, és Görgeyt nevezi ki a honvédhadsereg főparancsnokának.

A diadalok értékes hozadéka, hogy katonái rajonganak érte, s e lelkesedés új győzelmekre viszi őket. Az isaszegi csatában valósággal elsöprik a túlerőben levő ellenséget.

A nagysarlósi és a váci győzelmes csata után Komárom erődítményét is fölszabadítják, azonban Görgey nagyobb hadvezér annál, hogy az ellenséget üldözve betörjön Ausztriába is. Ott ugyanis erős császári seregek várnak. Nem akar kockáztatni, inkább Budát ostromolja meg, és győz.

Közben Kossuth és Görgey

Görgey lovastiszi kardja

A tápióbicskei lovasroham

között egyre romlik a viszony. Áprilisban Magyarország függetlennek minősíti magát az osztrák császárságtól, és a nemzetgyűlés Kossuthot kormányzónak választja meg.

Görgey nem ért egyet ezzel a lépéssel, de fegyelmezett katona, elvállalja az új kormányban a hadügyminiszteri tárcát.

Az osztrák császárnak a magyar trónfosztás kitűnő alkalom arra, hogy az orosz cár segítségét kérje. Megegyeznek, hogy megvédik egymás trónját. Hatalmas orosz sereg indul Magyarországra. Erdélyben a lengyel tábornok, Bem vezér székelyeivel macska-egér harcot vív az oroszokkal, de túl nagy a túlerő ahhoz, hogy győzhessen. A Dunántúlon Görgey igyekszik útját állni Győrnél Haynau seregének. A túlerő legyőzi.

Az osztrák kamarilla kiválasztja hadseregének legkegyetlenebb, legvérszomjasabb generálisát, Haynaut, aki az előző években végigpusztította Olaszországot és Brescia városát valósággal kiirtotta. Akkor kapta a "bresciai hiéna" nevet. Most alkalmat kap arra, hogy Magyarország hódjára legyen.

A győri vereség miatt Kossuth fölmenti Görgeyt a főparancsnoki tisztségből. Görgey Arad felé vonul, és találkozik a temesvári ütközetben súlyos vereséget szenvedett Dembinski maradvány csapataival. Hiába hadvezéri tehetsége, nincs mit tenni, túl nagy az orosz fölény.

A tragédia beteljesedik. A helyzet reménytelen. 1849. augusztus 10-én Kossuth lemond a kormányzói rangról, és ismét Görgeyt nevezi ki főparancsnoknak. Mi a számítása? Áthárítani rá a felelősséget? Vagy elismerve hadvezéri zsenialitását, tőle várni a csodát?

Görgey, hogy elkerülje a további értelmetlen emberáldozatot, augusztus 13-án Világosnál Rüdiger orosz tábornok előtt feltétel nélkül leteszi a fegyvert. A cár közbenjárására kegyelmet kap, és rendőri felügyelet alatt Karintiába száműzik.

Honvéd vadász és tüzérszisz

Az időközben külföldre menekült Kossuth Vidinből levelet ír, és nyíltan hazaárulással vádolja meg Görgeyt. Csak azt nem írja meg, melyik lett volna a helyes lépés.

A nép hitt Kossuthnak, hiszen némi vigaszt nyújtott a tudat, hogy nem a túlerő, hanem az ármánykodó Görgey miatt bukott el a szabadságharc. Kossuthot istenítették. Évente számtalan küldöttség látogatott el Olaszországba a "turini remetéhez", aki nagyszerű beszédeivel éber tartotta a forradalmi tüzet.

Görgey a maga védelmére önéletrajzot és számos emlékiratot írt. Évtizedeknek kellett eltelniük, hogy valaki is megkísérelje "lemonni a gyalázatot" Görgeyről. A harcoslelkű kritikus, Gyulay Pál kitűnő érveléssel, bizonyítékok tömegével és éles hangú, vakmerő írásaival küzdött Görgey becsületéért.

Ma már mindenki tudja, hogy Görgey nem a szabadságharc árulója, hanem nagytehetségű hadvezére volt, aki határozottan, villámgyorsan és majdnem mindig helyesen ítélkezett, és rendkívüli bátorságával kivívta a honvédek csodálatát.

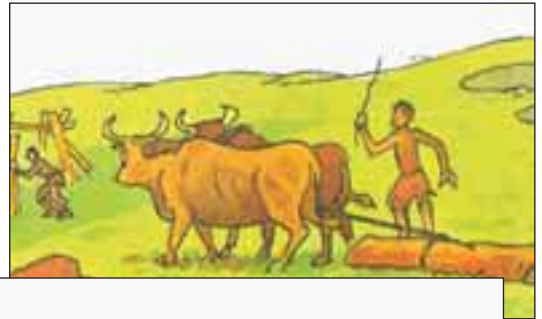
A világosi fegyverletétel

SZÁGULDJUNK!

Minden fiú arról álmodik, hogy autót vezethessen. Megengedte már apukád, hogy te is fogd a kormánykereket vagy a kapcsolókart? Tudod-e, mióta gurul kereken az ember?

Kezdetben egyszerűen csak igába fogott állat után kötötték a terhet.

Az **első kereket** a sumérok készítették 5000 évvel ezelőtt. A szekér azóta sem ment ki divatból: sok évszázada szállít terhet és embert, ha nem is sebesen, de biztonságosan.

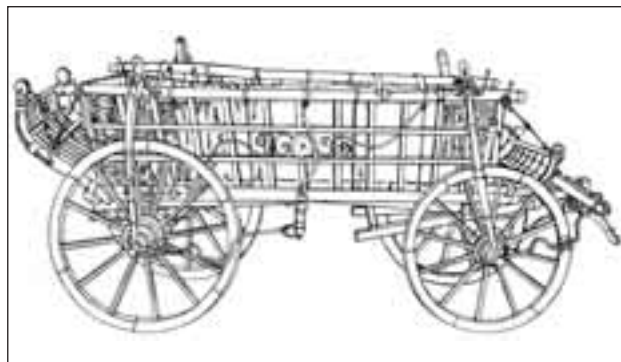
Görög és egyiptomi **harci szekér**. Az ókorban ezek röptették csatába, sőt hitük szerint a mennybe is a harcosokat. A lélekszekér égi képmása a Göncöl.

Egykor a királyok abban is versengtek: kinek van aranyosabb, díszesebb **hintója**. Az emírét teve döcögtette, a királyét nyolc paripa röptette.

Legyetek büszkék! A gépkocsi nevében és a legtöbb nyugati nyelvben is megőrzött **kocsi** őst a Komárom vármegyei Kocs község kerékgyártói találták fel a 15. században. Az acélrugós, könnyűkerékű kocsi nem zötykölte utasait, és gyorsabb volt mint elődei.

Mekkora feltűnést kelthetett 1770-ben Cugnot szekere, amely elé ló helyett vízforraló üstöt fogtak. A motor teljesítményét azóta is **lóerő**ben mérik.

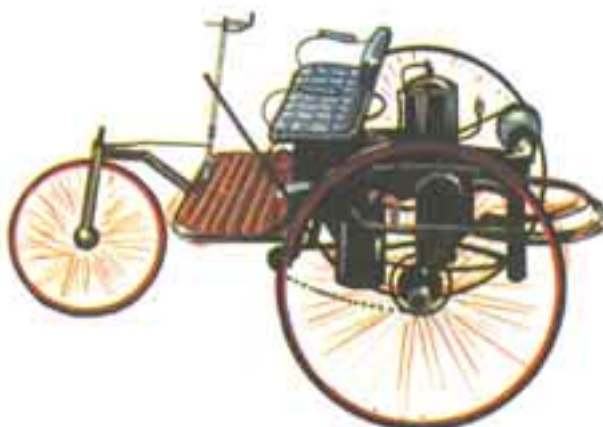
Az **auto** – **automobil** latin szó, azt jelenti: magától mozgó. No persze nem magától halad az autó sem: csupán állat helyett gép mozdtítja. Lényege a zárt térben történő robbanás, amely meglöki a dugattyút, s ez áttéteken keresztül forgatja a tengelyt illetve a kerekeket. Az első kísérletezők lőport robbantottak a motorban, majd gőzt, gázt, benzint, motorinát. Ma már napelemmel és villanymotorral is próbálkoznak.

A világ első **benzinmotoros gépkocsiját** Benz alkotta meg 1886-ban. A "benzinbolha" 15 kilométeres sebességgel "száguldott". Benz felesége – Bertha asszony – elhatározta, hogy népszerűsíti a szerkezetet, mégpedig úgy, hogy ezzel a "benzinbolhával" látogatta meg 90 kilométerre lakó rokonait két fiával együtt, de a férje (a feltaláló) tudta nélkül! Benz papát nem merték bevonni a merész tervbe – tudták ők jól, miért!

Hogyan is történt a kirándulás? Szinte olvasni is fárasztó: a kocsit a tizenöt éves Eugen vezette, mert a papán kívül ő volt az egyetlen a családban, aki tudta, hogyan kell ezt a boszorkányos szerkezetet vezetni. Ahogy az út egyre meredekebbé vált a hegyek között, a motor köhögött, erőlködött. Nem volt mit tenni, az utasok leszálltak, és tolták a járgányt. Az egyik meredek lejtőn elszakadt a bivalybőrből készült tengelyfék. Szerencsére egy suszter megjavította. A dugulást kalaptúvel, a kábelszigetelést harisnyagumival javították meg.

Később a benzin fogyott el, és ez volt a legnagyobb csapás, hiszen benzinkutak még sehol sem voltak ekkor! Egy közeli város gyógyszerárában tíz liter sebbenzint vettek a gyógyszerész legnagyobb megdöbbenésére. Ez a mennyiség egy egész kórháznyi sebesült ápolására elég lett volna!

Végül olajosan, kormosan, de vidáman megérkeztek. A világ első benzinmotoros túrája szerencsésen ért véget.

Az első autógyáros,
Henry Ford 1930-ig
20 millió T-modell
gépkocsit adott el.

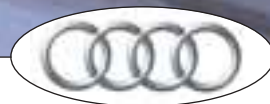
Amióta két magyar –
Bánki Donát és
Csonka János –
feltalálta a porlasztót,
többé nem köhög a
benzinmotor.

Az **autóverseny** szép, férfias sport.
Iszonyú drága, ezért kevesen művelik,
de milliók rajonganak érte.

Apuka mennyi
idő alatt cserél
kereket? Az
autóversenyen
ez nem tarthat
többet pár
másodpercnél.

A teherautók, hűtőkocsik 40 tonnányi árut is elbírnak.

DÉNES GYÖRGY

HUGÓ MEG AZ AUTÓ

Autó, autó,
benne somolyog Hugó.
Kicsi az az autó,
mégis belefér Hugó.
Zöld kocsiját lábbal hajtja,
elkanyarul jobbra-balra.
– Ni, a Bodri! – szól a duda.
– Ugorj félre, csacsi kutya!

Büszke Szabóék Hugója.
Lehet is: van autója.
Beleül, ha kedve szottyan,
tovagurul izgatottan.
Hányszor kérleltem Hugót:
– Add kölcsön az autód!
Most is hallom válaszát:
– Vegyen neked is apád!

HERVAY GIZELLA

AUTÓ-MESE

Volt egyszer egy autóváros,
ez olyan volt, hogy minden au-
tóból volt benne, autóból volt a
ház, autóból volt a villamos
meg a trolibusz, autóból voltak
az üzletek, és autók úsztak a
tavon csónak helyett.

Ebben az autóvárosban la-
kott autósapuka, autósanyuka
és Kobak. Autósapukának kék
autója volt, autósanyukának
zöld és Kobaknak piros.

Az autó, amiben
laktak, kilencemele-
tes volt, és autóból

**Milyen autókat és
márkajeleket ismersz fel
ezen a két oldalon? Ha
beküldöd,
Autó Magazint
nyerhetsz!**

volt a lift, és a leveleket autón
hozta a postás. Autón hozták
reggel a tejet, autóval mentek
kenyeret vásárolni, és sétálni
is autón mentek.

Otthon is minden autóból
volt, az ágy és az asztal, autóból
voltak a székek, autóból volt a
szekrény és a könyvespolc.

Kobak reggel, mikor feléb-
redt, kiugrott az autóból, felöl-
tözködött, odaült az autóra az

Zöld autók: nem a színük,
hanem a környezetvédelem
miatt. Fő céljuk, hogy ne
szennyezzék a levegőt, és
ne foglaljanak nagy helyet.

autó mellé, és megette a reg-
gelit. Aztán beleült az autóba,
és elment az iskolába.

Az iskola egy nagy autóban
volt, bent a fal körül kisautó-
kon ültek a gyerekek. A tanító
néni egy nagyautón ült, úgy
magyarázott.

Otthon bementek az autó-
ba, felültek az autóra az autó
mellé, megették az ebédet az
autóról, lefeküdtek az autóba,
és elaludtak.

Azt álmodták, hogy olyan
városban laknak, ahol nincs
minden autóból; a házak há-
zak, a csónakok csónakok, és
csak az autók autók.

Itt születtem

Erdély: a Jóisten teremtette gyönyörű tájban őseink al-kotta őrző otthon. Ismernünk kell minden sarkát.

Novemberben Hadadra látogatunk.

*Gyergyó nagyon szép,
ritkán van szemét,
de van benne sok szép,
hát ezért szeretem én.*

A Keleti Kárpátok gyűrődéses hegyei között van a Gyergyói-medence, amelynek legnagyobb települése Gyergyószentmiklós. A város életét víze a Békény patak, még ma is működik rajta egy vízimalom.

A Csíki Krónika feljegyzései szerint Gyergyó legré-gibb neve Hegyalja volt. Itt valaha rablók tanyáztak, de 1412-ben Csák László gróf kiirtotta őket.

Négy templomunk (katolikus, örmény, refor-mátus és román), három középiskolánk, több ál-talános iskolánk, sőt most már főiskolánk is van.

Gyergyószentmiklós híres szülöttei Tarisznyás Márton, akinek nevét a múzeum viseli; Fogarassy Mihály, erdélyi püspök, akiről iskolánkat nevez-ték el, dr. Csíky Dénes, aki arborétumot alapított 100 különböző fafajtaival.

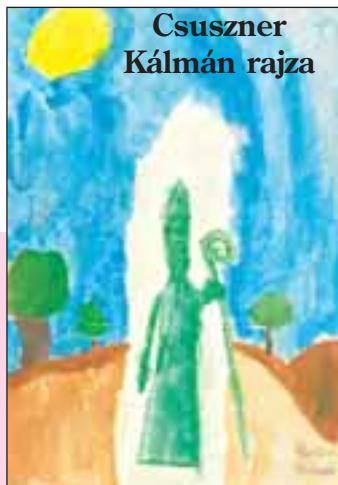

Összeállította
a Fogarassy Mihály Iskola V. B osztálya
Kiss Klára tanító néni segítségével

Berszán Árus Bence rajza

A főtéren áll névadónk, Szent Miklós szobra. Mikulás napján nagy felvonulást tartunk.

Milyen volt a gyergyói farsang?

Mihelyt a pap befejezte a házszentelést, már sercegett a forró olajban a fánk. A legények ostorokkal, kolompokkal, kereplőkkel járták az utcákat. Bálokat, tollfosztókat, fonókat rendeztek. Húshagyókedden a Bothvárától tüzes kereket gurítottak a Békény felé. A legények, leányok maskarába öltöztek. Táncoltatás után elégették a szalmabábut. A régi hit szerint ez a gonosz elégetését jelképezte.

Kis Nimród rajza

Nagy ünnepeken édesanyám vagy nagymamám hagyományos örmény ételeket készít. A huruttal savanyított angadzsabur levesbe örölt hússal töltött tésztacsomagocskákat főzünk. A böjtös hurutlevesbe hiribgombát vagy rántottát csomagolnak a tésztába.

A dalauzi csupa finomságból áll: méz, dió, mák, citrom- és narancshéj.

Nagypénteken rántott hagymás, ecetes dápdász paszulyt eszünk.

A város központjában áll a barokk stílusú, gazdagon díszített örmény templom. Az örmények 1670 táján települtek Gyergyószentmiklósra. Hírnevet és gazdagságot hoztak. Az egykori örmény bőrpar remekét őrzi a városi múzeum, egy jókora, bőrrel bevont, rézmintákkal kivert, díszes kelenyeládát.

A plébánia sok kézírásos örmény könyvet őriz, de már alig beszélnek az örmény nyelvet városunkban.

A városi múzeum épülete 1770-ben épült határőrségi kaszárnyának. Régészeti, történeti, néprajzi és erdészeti-történeti gyűjtemények, valamint Karácsony János festményei láthatók benne.

Legszebb kirándulóhelyünk a Gyilkos-tó.

Városunk büszkesége a műjégpálya. Én is itt szoktam korcsolyázni.

Kicsi korom óta itt lakom, ez a világ legszebb városa.

BERSZÁN ISTVÁN
**A VÁLOGATOTT
ÚTIBATYU**

**Második rész
A sáska-torony**

*Szöszmőgi indulásáról a szeptemberi
Napsugárban olvashattok.*

Amint éppen ezen töprengett a világ másik oldalán, egyszer csak nagy trombitálást, lódobogást hallott, s már jöttek is a félelmetes szöcskő-huszárok. Fényes szöcskeparipákon ültek, s hosszú fűdárdákat tartottak magasra. Megszólal a szöcskő-husár kapitány:

– Hallod-e te szöszmőgi emberizing! Hogy merészelsz az utunkba kerülni?! No hát, ide figyelj: ha nem állsz be közénk huszárnak, úgy össze-vissza szurkáltatlak a vitézeimmel, hogy még foltnak való sem ma-

rad a bőrödből!

Hej, megijedt a szegény ártatlan, de mit volt mit tennie, müsszentett egyet, s ügyelbajjal felszöszmögött egy gazdátlan szöcskeparipára. Igen ám, de nem tudott lovagolni – honnan is tudott volna –, s úgy ledobta a megbokrosodott táltos, hogy a föld is nyekkent alatta. Lett erre nagy kacagás a vitézek között, fogták a hasukat erősen.

Szöszmőgi Müsszents Sündörgő már éppen el akart keseredni, amikor eszébe jutott, hogy otthon hagyta a bánatát. Feltápászkodott, kapta magát, felpattant a szöcskeparipára, s úgy megszorította a térdével, hogy menten kiszállt a szusz belőle.

Bezzeg elhallgattak a vitézek, ilyen erőt még egyetlen addigi csatában sem láttak. Szöszmőgi Müsszents Sündörgő észrevette, hogy fordult a kocka, s életében először nem mulasztotta el az alkalmat. Lúdbőröztető hangon rádörgött a katonákra:

– Sorakozó, a kutya-fáját! Vagy úgy álltok, mint a lénia, vagy szecs-kába aprítalak!

Egymást törték a vitézek nagy igyekeztükben. Még a szegény kiszenvet pár is talpra ugrott őparancsnoksága alatt. A szöcskő-husár kapitány ijedtében hátára kapta a paripáját, s a sor végére állt, hogy ne is látszszék. De Szöszmőgi Müsszents Sündörgő előparancsolta:

– Szöcskő-husár kapitány úr jelentkezék!

Szegény hanyatt-homlok érkezett, s úgy haptákba vágta magát, hogy szanaszét repültek a gombjai.

– Miért állt a sor végére? – szólt rá kemé-

nyen az új parancsnok. – Ne szerénykedjék kend, mert áristomba csukatom!

– Igenis, kérem alássan.

– Bizony én még nem tudom vezetni ezt az ármádiát. Adja ki kend tüstént a parancsot, s gyerünk a háborúba!

Azzal beállt a sorba, s mikor megszólalt a trombita, úgy megsarkantyúzta a paripáját, hogy annak másodszor is fel kellett támadnia, mielőtt elindultak.

Lóhalálában érkeztek a háborúba. A sáska- király már várt rájuk roppant seregével. Ahogy összetalálkoztak, se szó, se beszéd, össze is csaptak szilajul, s úgy kaszabolták egymást, mint aratáskor a búzát. Csaptak is akkora lármát, hogy hetedhét országon senki sem tudott aludni három napig tőle.

Vitéz Szöszmögi Müsszents Sündörgő se-hogy sem tudta megkülönböztetni a szöcskőket a sáskáktól a nagy kavarodásban. Aki útjába akadt, attól megkérdezte, hogy ellenség-e. Ha azt felelte, igen, úgy ütötte kupán, hogy rögtön elment a kedve a háborúzástól. Mikor látta, hogy nem elég szapora így a munkája, elkezdte egymás hegyébe rakni az ellenséget. Mihelyt összegyűlt egy toronyra való, elkiáltotta magát: „Vigyázzanak, jóem-

berek!" –, s azzal kiugrasztotta a legalsót. A sáska-vitézeknek kezük-lábuk kitörött, s akiket odaütöttek, azok is szépen meglaposodtak.

Mikor már nem akadt annyi, hogy tornyot rakjon belőlük, vitéz Szöszmögi Müsszents Sündörgő úzóbe vette a sáska-királyt, s utol is érte egykettőre. Ófelsége csuklani kezdett ijedtében, amikor meglátta.

– Bizony a túlvilágon emlegetik kigyel-medet – biccentett Szöszmögi Müsszents Sündörgő –, s leütötte a koronáját. A következő csapással a fejét is leütötte volna, de szerencsétlenségére a korona éppen a nagylábujjára esett, s úgy megütötte, hogy azon nyomban harci sebesültként szállították el a vöröskeresztes szöcskőhordárok. Mire meggyógyult, s megint lábra állott, kitelt az esztendő. A szöcskő-husár kapitány kiadta a zsoldját, s díszszemlét rendezett a tiszteletére.

A mulatság végén Szöszmögi Müsszents Sündörgő összepakolta a batyuját, és a vállára próbálta. Kicsit nehéz volt, ezt-azt kisdett belőle. Így hagyta ott egyebek közt a büszkeségét. Aztán megint nyakába vette a világot.

*Következő kalandját
novemberben meséljük el.*

*Figyeljétek a mesét és Helga néni rajzait,
hogy an alakul át lassacskán kicsi hősünk.*

*Írjátok meg, milyen változásokat
vesztek észre benne, rajta.*

*Rajzoljátok le, ti milyennek képzelitek
Szöszmögi Müsszents Sündörgőt.*

Akiket Sikondára röptett a Napsugár:

A Napsugár csodavár,
Benne betűk sora áll.
Én is megvettem,
A mesét befejeztem,
És a sikondai
Egyhetes tábor
Megnyertem.

**Bărăcuț Brigitta,
Sepsiszermerja**

A találkozó megnyitóján elhangzott a magyar himnusz, utána üdvözöltek minket, majd zeneelőadás következett. Ezen én is szerepeltem. Remélem, minden táborozó jól érezte magát.

Bárcsak minden magyar gyerek eljöhetett volna!

Szerző Péter, Sepsiszentgyörgy

Hangszerfelismerésre hívtak ki bennünket. Egy hangszer kivételével felismertem mindeniket. Mivel járok gitárórára, egy kicsit én is szórakoztattam a közönséget.

Meglátogattuk a Mohácsi Múzeumot. A sírjelek, a lélekhang láttán arra gondoltam, hogy talán a törökverő Hunyadi János hiányzott a mohácsi csatából

A planetáriumban láttuk a Göncölt, a Tejutat és más csillagképeket, egyeseknek a mítoszát is hallottuk.

A lovas íjász majdnem levágta a fejemet, a kardot az orrom előtt forgatta. Egy lándzsára egy kis szalma volt felkötve és azt kardozta le. Egymás után nyolc táblát, azután nyolc kariát talált el a nyílvevővel.

**Burus Emese, Jimon Hanna,
Madár István, Mihály Szilárd, Szentegyháza**

Sikonda Pécs és a Mecsek hegyek közelében terül el. Az egész tábor nagyon szép volt. Tetszett Kassai Lajos lovas bemutatója, Tám László fotóművész, Dinnyés József és Berecz András énekes műsora.

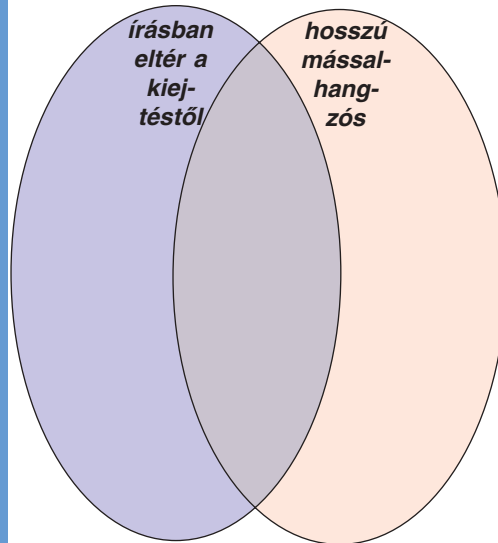
A szobatársainkkal még most is levelezek.

Blénesi Bernadette és Beáta, Gyergyószentmiklós

Szólj, szám!

Havonta
3 díjat
sorsolunk ki

1. Az alábbi szavakat írd a megfelelő helyre: **faggatja, szállnak, fütty, barátja, hallja, terítse, egészség, utca, loccsan, játszom, higgy, hagyj.**

2. Szilágyi Panna küldte Vargyasról: keress mindenik oszlophoz egy-egy odaillő szót:

...eledel
...paprikás
...pénz
ebi...

...kukac
...penész
...darab
krém...

...műves
...gömb
...szint
termő...

3. Ráncba szed, móresre tanít.

Mit jelent ez a két szólás ma, és mi lehetett az eredeti jelentésük?

Havonta
3 díjat
sorsolunk ki

Heveli Tünde, Kaplony

Vágj ki kartonból egy egyszerű formát, kedves Barátom – madarat, virágot, házat. Vigyázz, hogy a lyukas negatív maradjon ép, mert ezt fogod használni.

Kevés festékbe mártott vattacsomóval pacsomagold a rajzlapra a kívánt formát. Ha azonos színt különböző hígításban használsz, érdekes térhatást érhetsz el, de tarka képet is készíthetsz. Mindig várd meg, hogy megszáradjanak a foltok, mielőtt továbblépnél.

Jól meghegyezett ceruzával is kitöltheted az üres felületet.

Küldeményedet nagyon várom,

Maszat Művész

Így hajtogasd a hátsó borítón levő órarendet!

Jancsi este az asztalon fejeztette a biológiai könyvét. A szobában csend volt, a falióra halkán ketyegett, amikor... a könyv hirtelen kinyílt, és az oroszlán nagyot ásítva kísértelt belőle.

– Egészen összelapultam – nyújtózkodott. – Mozogjunk egy kicsit. Versenyezzünk!

– Most? – morgott a tigris.

– Mikor máskor? Hiszen a valóságban sohasem találkozzunk, csak itt, a könyv lapjain. Kezdjük az ugrással.

– A híres tigrisugrás – fesztette ki a mellét büszkén a tigris – távolugrásban 10 méter, magasugrásban 1,80.

– Ha-ha-ha – kacagott a kenguru. – Amikor úgy igazából nekiiramodom: 3 méter magas és 15 méter hosszú ugrásokkal szökellek.

– Ez nem teljesítmény! – patant ki frissen a könyv lapjai közül a bolha. – Én háromnegyed

métert ugrom, a testhosszomnak a kétszázszorosát. Ez azt jelenti – fordult a tigrishez –, hogy neked 600 méter kellene ugranod ahhoz, hogy felvehesd velem a versenyt.

BITAY ÉVA

KI MIT TVD?

– Okos állat nem ugrabugrál, hanem repül – dugta ki fejét a könyv lapjai közül a rubintorkú kolibri. – Én 8 órát tudok egyhuzamban repülni. Ha akarom, átrepülök a Mexikói-öböl!

– Szép, szép – kelepelt a golya –, de mennyi üzemanyagot használsz hozzá? Egész nap torkoskodnod kell a leghatékonyabb üzemanyagból, a nektárból. Hosszabb út előtt testsúlyod felét kitevő zsírpárnát kell tankolnod. Ez nem gazdaságos! Mi ügyesen kihasználjuk a meleg légáramlatokat, amelyek a magasba emelnek anélkül, hogy verdesnénk a

szárnyunkkal.

– Igaz, de a saját súlyotokon kívül semmit sem cipeltek magatokkal – zümmögött elő a háziméh. – Teher nélkül mi is megteszünk 65 kilométert óránként, mint a jó versenyparipa. Igaz, amikor terhet cipelünk, már csak fele olyan gyorsan repülünk.

– Azt hiszem, ami a cipelést illeti – csoszant elő az éti csiga –, senki sem vetekedhet velem. Testsúlyom kétszázszorosát tudom elhúzni, ráadásul a házat is a hátamon cipelem.

Megcsörrent az ébresztőóra.

– Mindenki vissza a saját lapjára! – vezényelt az oroszlán.

Jancsi a szemét dörzsölte: álmodta volna az egészet? De hiszen mindegyik állat az igazat mondta!

KISKÓPÉ

Melyik a leglassúbb emlős-állat? Hol él?

Havonta
3 díjat
sorsolunk ki

Nemcsak bennszülött népek, hanem bennszülött növény- és állatfajok is vannak. Ezek a Földnek csak egyetlen kis területén találhatók meg.

DOLOMITLEN

TELEKI-VIRÁG

A Teleki-virág csak a Kárpátok erdeiben, a dolomitlen csak a Budai-hegyvidék sziklagyepén virít. Fokozottan védett, úgynevezett ereklyefajok.

Mi az?

Este hosszú, délben kurta,
Falon néha igen furcsa.

(xəluɾə)

Bardóczi Lehel,
Marosvásárhely

Feketében kezdődik,
Feketében végződik,
Mégis kéknek mondják.

(əuŋd)

Simon Péter, Vajdakamarás

Sündisznó is lehetnék,
Ámde fán lakom.
Ha a bundám kihasad,
Földre pottyanak.

(gəsztɛnɛ)

Bartalis Andrea,
Székelylengyelfalva

Először négy lábon áll, aztán
kettőn, aztán három.

(ləqmə)

Török Tímea, Sepsiszentgyörgy

Kívül szőrös,
belül is szőrös,
amire teszik, az is szőrös.

(kucsma)

Ráduly Gergő, Marosvásárhely

Öleli, de úgy öleli,
el sem tudja eresztetni.

(nɪɲɫɟ)

Vincze Anikó,
Kalotaszentkirály

Se nem ehetném, se nem ha-
ragksom, mégis mindig harapok.

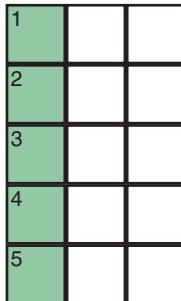
(ɔɔɔɔɔɔɔɔ)

Ravasz Mónika,
Csíkzentkirály

TALÁLD KI!

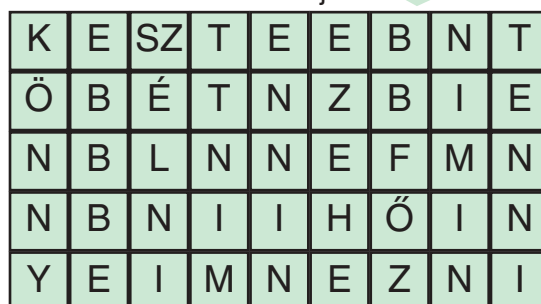
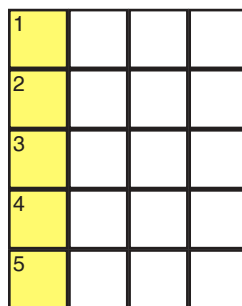
1 Reizer Ervin,
Szatmárnémeti:
apukám neve.

1. Víz szilárd álla-
potban 2. Becézett
Ágnes 3. Tagadás 4.
Folyónk 5. Víz és por
keveréke

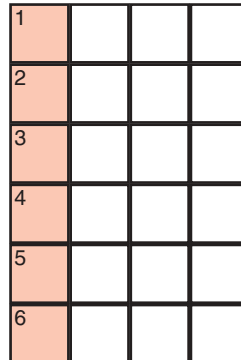

2 Jakab Zsolt,
Nagyenyed: legjobb
barátom neve.

1. Fegyver 2. Szar-
vasmarha 3. Félénk
állat 4. New ... –
amerikai város 5. Ütő

3 Andrási Izabella,
Marosvásárhely: ci-
cám neve. 1. Tata pár-
ja 2. Kerek gyümölcs
3. Puszi 4. Árok 5.
Földön is, fán is te-
rem 6. Pulóvert ké-
szítő

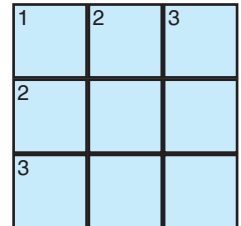
**4 Czíkó Beáta, Csík-
szentsimon:** barát-
nőm neve alakul ki a
kezdőbetűkből.

**5 Rákos Adolf Fe-
renc, Vámfalu:** ol-
vasd ki a labirintusba
rejtett szót.

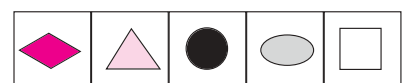
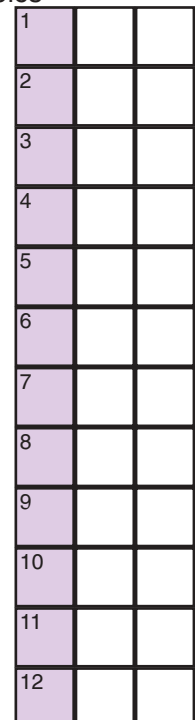
**6 Péter Szilvia Sá-
ra, Kőrispatak:** bú-
vös négyzet.

1. Ebből fejlődik ki
a növény 2. Egyik
szülő 3. Giz...

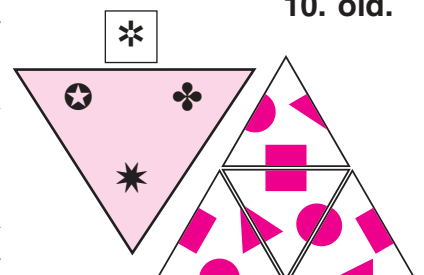

7 Vaszi Delinke:
tudod-e, hol lakom?

1. Vízi állat 2. Nem
ide 3. Földbe vetik 4.
Szaglós szerv 5. Karó,
bot 6. Időmérő 7.
Ének 8. Ész 9. Házi
szárnyas 10. Gubós
növény 11. Kerti szer-
szám 12. Erdei gyü-
mölcs

10. old.

19. old.

50. old.

A NYÁRI NAPSÍ megfejtései: **11. old.** 1-A; 2-F; 3-C; 4-E; 5-B; **18. old.** Zrínyi Ilona; Bethlen Kata; **19. old.** Spánier; **20. old.** Székelytámadt; Ikavára, Földvár, Töröcsvár, Vajdahunyd, Déva, Kőműves Kelemen (a köröcskék sajnos kimaradtak a rejtvényből); **28. old.** Gu-mibot; 423; **29. old.** Kinizsi Pál, a törökverő; **32. old.** Hátha hozzád vág egyet; **33. old.** csak egy tükröm; **41. old.** De én a sűrített tejről írtam; orvos; **42. old.** egyforma távolságra vannak; 9; őzike; **43. old.** 1-B; 2-A; 3-C; Csongor és Tünde; **48. old.** Amikor telefonálok; **49. old.** kajszibarack; mézescsók; **50. old.** Az öcsém velem; A csirkéhez csak rizs jár, életrajz nem; **62. old.** vezetni nem; **63. old.** Fehér Anna; Három árva; Jókai; **66. old.** citrom; Hány betűs legyen?

Dísz	↓ É	Kívánság	Pihen	Gabona- begyűjtés	Borzal- mas	↓ R	Oda zúdít Ring az elején!	↓ O
Iskola vége!	▶	▼	▼	▼	Térdvég! Női név	▶	▼	
	Zsivány Meg- fejtés	▶			▼			
Otthona felé tartó	▶							
Inoválás	▶						En! Égéster- mék	▶
▶		Nagy edény	▶			Este más- hangzói	▶	
Kötőszó		Régi				Zenél		
Középen szór!	▶		Nem érdes Ugye- fogyott	▶				Száj- perem
Magyar gépkocsi- jel	▶	Méter Daloló szócska	▶	AULA PÁUL	▶			▼
Épület fontos része	▶	▼		▼	Lárma Cili Feri névjegye	▶		
Kere- tecske	▶				▼			
▶ I		Léggömb Futna-e a végén?	▶				Ká! Fiúnév	▶
Lám		▼			Kicsinyító képző	▶	▼	Nem régi
Menekül	▶				Doktor			▼
▶ I				DÁDÚ Kérdőszó	▶			
Tanonc	↓ C			▼				

SZEPTEMBERI MEGFEJTÉSEK

1. repülőgép 2. virág 3. pénz
4. Gyöngyvér 5. Domokos 6.
zenekar 7. szőlő 8. Zoli,
Karcsi, Laci 9. Temes, Rajna,
Szamos, Szeret, Tisza 10.
Szólj, szám! 11. Jó vadász,
rossz gazda

A NYÁRI NAPSÍ nyertesei: Vinczi Izabella,
Héjjasfalva; Bántó Balázs, Zilah; Székely
Elemér, Aranyosgyéres; Simon Norbert,
Lupény; Vass Zsuzsa, Székelyudvarhely;
Lengyel Tímea Hajnalka, Vulkán; Parajkó
Zsolt, Szilágyzovány; Szócs Tímea, Magyaró;
Szakács Anna-Andrea, Magyardeklő és
Szakács Anna-Mária, Kerelőszentpál.

REJTVÉNY-
PÁLYÁZAT

- Peti, figyeld
meg, mi a külön-
ség a következő
két mondat között:
Tegnap taxival
utaztam. Taxival fo-
gok utazni.

Peti gyakorlatias
válaszát - mely ki-
derül a skandiból -
levélben vagy le-
velezőlapon, egyé-
ni vagy csoportos
megfejtőként vá-
rom tőled novem-
ber 15-éig.

a Rejtvénykirály

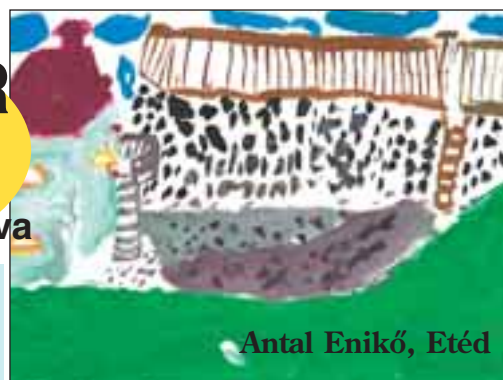
NYERTÉSEK

NAPSUGÁR TÁBOR

2001. július, Illyefalva

*Anyanyelv, Napsugár,
Aranysárga itt a táj,
Játékos magyar szó,
Illyefalván lenni jó!
Szép szavakat kergetni,
Mesét szöve vígadni,
Népdalaink szárnyán
Közel a Szivárvány,
Játszani, mókázni,
Táncot szaporázni.*

Antal Enikő, Etéd

A Kőrösi Csoma Sándor Anyanyelvi Vetélkedőn, csapatunk második díjat nyert. Jutalmunk egy egyhetes táborozás volt Illyefalván.

Voltunk kirándulni Sepsiszentgyörgyre, ahol életünk legjobb foglaltját ettük. A struccfarmon megtudtuk mekkora egy strucctojás, és mennyit ér egy strucc (több millió!). Esténként mesét és vicceket mondtunk, táncoltunk, játszottunk.

A jelmezbálra mindenki a tábor alatt összegyűjtött anyagból, fából, tollból készítette jelmezt.

Köszönjük a Napsugárnak, hogy részt vehettünk ebben az izgalmas táborban.

Adorján Szabolcs,
Csíkmenaság

**Tánczos András,
Kolozsvár**

A vásár előtti napokban pontokat gyűjtöttünk keresztretjévennyel,

futással és még sok mással. A vásár napján a pontokra Napsugár-tallért kaptunk, amit a vásárban elköltöttünk édességre, jelvényre, könyvekre. Még a jósdában is jártunk. A felnőttek is gyermekként vettek részt a játékokban, foglalkozásokban.

Gondoltam, ez is olyan lesz, mint a többi tábor, de ahogy teltek a napok, más lett a véleményem. Ez volt a legnagyobb táborom. Erre mindig emlékezni fogok, és továbbra is olvasni fogom a Napsugárt.

Nagyon örültem, hogy megismerhettem kedvenc lapom szerkesztőit.

a gyergyószentmiklósi táborozók

OKTÓBER

Vágd ki, és
ragaszd az
osztálynévsorban
a szeptemberi
kishajó mellé.

Októberi lapszámunk
támogatói: a
NEMZETI KULTURÁLIS
ALAPPROGRAM és a
NEMZETI KULTURÁLIS
ÖRÖKSÉG
MINISZTERIUMA.

Jó volt a középkori bástyákban aludni, csak egy kicsit sok volt a szűnyog. Nagyon furcsa volt a református templom. Jó volt minden este a tánc Csilla nénivel, főleg a kecskevonat. Sosem fogjuk elfelejteni az illyefalvi Napsugár tábor.

a csíkmenasági csapat

Ma most ötödikbe megyünk, de hűségese olvasói maradunk a Napsugárnak.

Kiss Norbert Sándor,
Marosvásárhely

**a marosvásárhelyi
másodikosok**

Fúzi Zoltán, Brassó

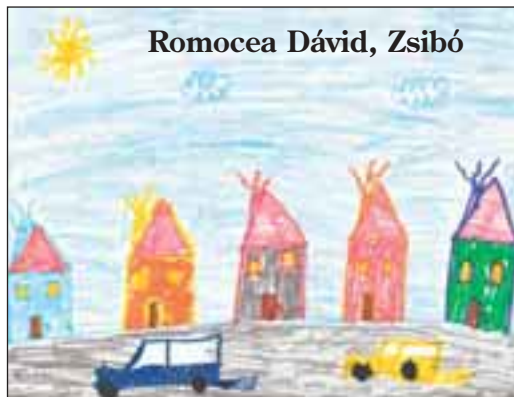
Bedő
Kriszta,
Bardoc

ÚJ TRABANT

Tegnap új Trabantot vettem,
Tüstént útra kerekedtem.
A kis autó tiszta kék,
A motorja sohase ég.
Úgy szeli az országutat,
Mint jó hajó a habokat.
Nagy a világ, nekem kicsi,
Mert Noit a Trabant viszi.

**Bíró Noémi,
Gyergyószentmiklós**

ZAJ

Szekrény reccsen,
Víz csobog,
Óra csörren,
Szél suhog.
Milyen furcsa,
hogy nappal
nem hallom őket.

**Ambrus Tímea,
Gyergyószentmiklós**

AZ ÉN CSALÁDOM

Apu: Mindig távol van.
De az én szívemben benne van.
Magas, sovány, példaképem,
Hobbija a számológépem.

Anyu: Mindig nagyon közel van,
Ha bajom van, velem van.
Kedvencei: kaktusz és spagetti,
De leginkább Nagy Kriszti.

Mama: Ha a fára felmegyek,
Vele mindig egyezek:
Ne mássz ide, ne mássz oda,
Gyere, kész van a vacsora.

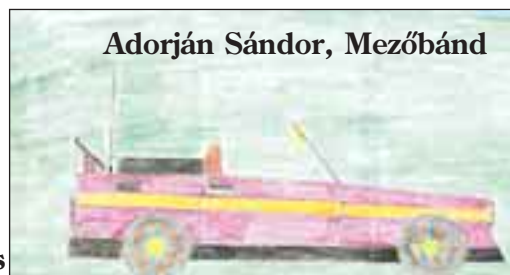
Babi: Hétvégeken együtt vagyunk,
Soha semmit nem tanulunk.
Mindig rosszban sántikálunk,
Kivel tudunk, jól kibánunk.

Nagy Krisztián, Szentjobb

EZ LESZEK ÉN

Amikor én nagy leszek,
Kalapálok, teszek-veszek,
Javítom az autókat,
Így segítem a bácsikat.

**Ömböli Szabolcs,
Alsószentmihály**

ÚRSÉTA

Egy este nem tudtam elaludni. Közel volt az erdő, hát elmentem sétálni. Találtam egy úrhajót, benne három manót. Azt kérdezték tőlem:

- Hova akarsz menni, kislány?
- A sötétség országába.

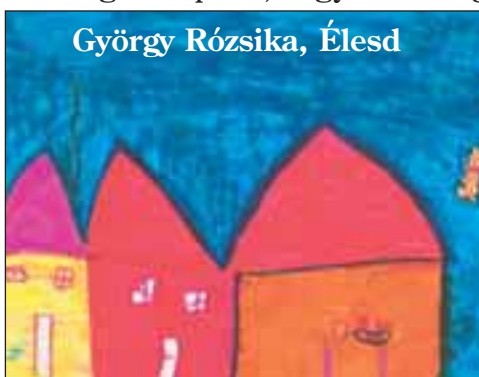
A manók elvittek oda az úrhajóval. Tele volt virágokkal és manókkal. A királymanónak szép nagy vára volt, és az teli s teli arannyal. A király megkérdezte:

- Mit szeretnél kapni, kislány?
- Kedves vagy, te király! – mondtam. – Egy zsák aranyat kérnék legszívesebben.

Meg is kaptam, nagyon boldog voltam. Hazafelé még

egy csokor virágot is szedtem. A manók hazavittek az úrhajóval. A szomszédaink pedig mai napig irigylik, hogy mi milyen hamar meggazdagodtunk.

**Lőrincz Orsolya,
Kerelőszentpál**

Címlap:

**Molnár Mejes
Valentina,
Szabadka**

NAPSUGÁR, gyermekirodalmi lap. Kiadja a NAPSUGÁR Kft. Szerkesztik: ZSIGMOND EMESE (főszerkesztő), MÜLLER KATI. A szerkesztőség postacíme: 3400 Cluj, Str. L. Rebreanu, Nr.58./28., C.P.137. Telefon/fax: 064/141323. Megrendelhető a szerkesztőség címén. E-mail: napsugar@mail.dntcj.ro Honlap: <http://www.dntcj.ro/NGOs/napsugar>; A lapok árát a következő bankszámlára várjuk: Cont 2511.1-569.1/ROL B.C.R., SUC. JUD. CLUJ S.C. NAPSUGÁR – EDITURA SRL. Készült a kolozsvári TIPOHOLDING Rt. Nyomdájában. ISSN 1221-7751 Ára 9000 lej

Hétfő

Napsugár

ÓRAREND

Kedd

Szerda

Csütörtök

Péntek